

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדיר

زو هديره ZO HADEREKH

גיליון 15 / 21 באפריל 2021

הפגנה בשייח' ג'ראח (16.4) נגד ההתנחלות בשכונה הפלסטינית (צילום: אקטיביסטילס)

שתי ירושלים

חיוני לנתץ את הפיקציה של "העיר המאוחדת"

וכל. האינתיפאדה הראשונה, שפרצה בדצמבר 1987, הבהירה שהזיקה הפלסטינית הלאומית, הכלכלית והדתית לירושלים היא עובדה שלא ניתן להתעלם ממנה.

ב-1988 ויתרה ממלכת ירדן על תביעותיה בגדה המערבית, כולל בירושלים, לטובת התנועה הלאומית הפלסטינית בהנהגת אש"ף. מאז ועד עתה נותרה ירושלים אחת מסוגיות הליבה שצריכות לבוא על פתרון במשא ומתן בין ישראל לפלסטינים.

עקב הסרבנות שגילו ממשלות ישראל, הנוכחית וקודמותיה, לגבי מו"מ לשלום – לא נותר למסד הישראלי אלא לנסות לחזק את הכיבוש ואת הנישול ולהפעיל עוד כוח. אך לרוב תושבי ירושלים ברור שהפתרון יחייב עיסוק בשלושת המרכיבים של הסכסוך בעיר – הפוליטי, העירוני והדתי – בדרך שתאפשר לכל תושביה לבטא את זהותם ההיסטורית, הרוחנית, הלאומית והתרבותית. זאת, על בסיס הכרה בירושלים כבירה הן של ישראל והן של פלסטין.

יהיו אלה שתי ירושלים: של שלום ושל שיתוף פעולה, אשר יתפסו את מקום הפיקציה של "ירושלים המאוחדת" – ירושלים של הכיבוש ושל רמיסת הזכויות.

משטרת ירושלים, ידה הארוכה של ממשלת הימין והכיבוש, לא נחה לרגע. תוך כמה ימים הכו שוטריה את ח"כ עופר כסיף (חד"ש, הרשימה המשותפת) ופיזרו בכוח רב מחאה בשכונת שייח' ג'ראח; עצרו שלושה מועמדים בבחירות ברשות הפלסטינית שכל פשעם שקיימו מסיבת עיתונאים במזרח העיר; ולילה-לילה מאז תחילת חודש הרמדאן לפני כשבוע, ולאחר פתיחת המשק באופן מלא בעקבות סיום הסגר השלישי, מונעת המשטרה ישיבה על ספסלי האבן מול שער שכם בעיר העתיקה – צעד שרירותי שמלבה הפגנות וזעמו של צעירים פלסטינים.

אבל כפי שגורסת האמרה העממית: "זה שאתה מנסה להסתיר בידך את השמש לא אומר שהשמש תיעלם". גם ידה הארוכה של ממשלת נתניהו אינה מסוגלת להסתיר את העובדה ש"איחוד ירושלים לנצח-נצחים" אינה אלא סיסמא נטולת אחיזה בחיים. המציאות היא כיבוש ללא הפסקה של מזרח העיר מאז יוני 1967. אמנם ב-1980 חוקקה הכנסת את "חוק יסוד ירושלים", אשר קובע "כי ירושלים השלמה והמאוחדת היא בירת ישראל". אך החלטת מועצת הביטחון של האו"ם 478 גינתה את "חוק ירושלים" ודחתה אותו מכל

מכתבים למערכת

מכתב גלוי לשר החינוך גלנט

שלום לך אדוני השר. עברו שבועות קצרים מאז התקשרת להודיע לי שזכיתי בפרס ישראל בקולנוע ומאוד שמחתי לשמוע את מילותיך. היום אני עצובה, והשמחה נשמטת ממני בגלל החלטתך לא לתת את הפרס לפרופ' עודד גולדרייך. אני חושבת שיופיו וכוחו של הפרס שהוא ניתן בידי המדינה, מידי העם כולו, שהוא בנוי על הרוח ומופשט מכל פוליטיקה. אני פונה אליך בבקשה לחזור ולחשוב על החלטתך, להיות אמין ולהגן על חופש הדיבור.

כל בני האדם שווים, גם אם נולדו בארץ אחרת, אם צבע עורם אחר, וגם אם דתם ומינם ודעותיהם שונים. אני מבקשת ממך בכל לבי לשנות את החלטתך ולתת לפרס החשוב הזה את הכבוד הראוי לו, ולנו הזוכים ליהנות מהפרס ולא להשביט את שמחתנו.

מיכל בת אדם, תל אביב

פגיעה במעמדו של פרס ישראל

מועצת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים ונשיאיה הקודמים מביעים צער ודאגה על כך שבשלב זה נמנעה הענקתו של פרס ישראל בחקר המתמטיקה ובחקר מדעי המחשב לפרופ' עודד גולדרייך בשל עמדותיו הפוליטיות.

כפי שציינו במכתבנו לשר החינוך מיום 17 במרס 2021, קנה המידה להענקת פרס ישראל בתחומי המדע הוא מצוינות מחקרית, ובזכותו שומר הפרס על מעמדו כאות הכבוד הגבוה ביותר שמדינת ישראל מעניקה למדעניה.

המועצה הוסיפה כי התבטאויות פוליטיות שהן בגדר המותר על פי עקרון חופש הביטוי אינן רלוונטיות להכרעה בעניין הענקת הפרס. ועדת הפרס חזרה ומצאה את פרופ' גולדרייך ראוי לקבלת פרס ישראל נוכח הישגיו המחקריים המצטיינים. עם זאת, ההכרעה הסופית בעניינו נדחתה בשל בדיקה משפטית בשאלה אם התבטאויותיו הפוליטיות עולות כדי נסיבות חריגות שיש בהן להשליך על מתן הפרס.

מועצת האקדמיה ונשיאיה הקודמים רואים בדאגה רבה עירוב שיקולים פוליטיים בהחלטות הנוגעות למתן פרס ישראל במדעים. בנסיבות אלה יש משום פגיעה במעמדו של פרס ישראל ובמדע הישראלי כולו, וכן במעמדה המדעי של ישראל בעולם.

פרופ' נילי כהן, נשיאה

נגד רדיפה פוליטית

הנהלת האגודה הסוציולוגית הישראלית מגנה את התערבותו של שר החינוך נגד הענקת פרס ישראל לפרופסור עודד גולדרייך על רקע עמדותיו הפוליטיות כאזרח. הדבר נעשה בניגוד לסמכותו של השר, גם אם בג"ץ נאות לדון בטענותיו, ובכך הצליח למנוע את הענקת הפרס השנה.

הנהלת האגודה מצטרפת לעמדת האקדמיה הישראלית למדעים ולנשיאי האוניברסיטאות וקובעת כי דעתו הפוליטית של מועמד לפרס אינה יכולה להוות עילה לפסילתו כזוכה בפרס ישראל.

פרופ' לב גרינברג, יו"ר

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

רשע וטוב לו

"איש עסקים העונה לשם גבריאל בוזגלו פרס פוסט והעלה תמונה שלו ליד רכב מפואר מדגם מרצדס, בפוסט שפרסם ברשתות החברתיות, הוא הציע את עצמו כנהג צמוד למשך שבוע עבור היס"מניק שהיכה את ח"כ עופר כסיף וכתב: 'תשיגו לי את היס"מניק הגיבור, שלימד את כסיף שלא מרימים יד על כוחות הביטחון שלנו. אני אשמח להיות צמוד שלו למשך שבוע. אתפנה מכל עיסוקי ואשמח להיות צמוד לגיבור לשבוע שלם של פינוק'. בנוסף, בעלת צימרים אחרת פרסמה בפייסבוק שהיא מחפשת את השוטר שהכה את חבר הכנסת מהרשימה המשותפת בכדי להעניק לו חופשה במתנה, 'לשוטר התותח, יש לך חופשה במתנה בצימרים שלנו, אנא צור קשר', כתבה".

(אתר "בחדרי חרדים", 11.4)

רק בנט היה חסר לנו

"מעבר לסכנת הייאוש, המאימת תדיר על השמאל במדינה שממשיכה לצעוד ימינה, בשבועיים האחרונים הצטבר גודש אירועים חריג שמסמן את המגמה: הושבעו לכנסת ממשיך דרכו של כהנא איתמר בן גביר ונציג המיזוגנים ההומופובים אבי מעוז; מנדט להרכבת הממשלה נמסר שוב לנאשם בימין נתניהו - במקביל לדיונים במשפטו; הרב אריק אשרמן, הנאבק בכיבוש, הוכה באלה על ידי מתנחל; ח"כ בצלאל סמוטריץ' קרא בערב יום השואה לטרנספר של אזרחים ערבים; פרס ישראל נמנע מהחוקר עודד גולדרייך בשל עמדותיו נגד הכיבוש; ח"כ עופר כסיף הוכה על יד שוטר בהפגנה, ולקינוח, נכון לעכשיו, בגיליון יום העצמאות של 'ישראל היום' מככב אלואר אזריה כגיבור מלחמה. כבר קשה לעמוד בקצב הזעזוע והגיגיו. וכל זה מתרחש, בזמן שהמרכז שמאל ממקד את כל תקוותו לשינוי פוליטי בנפתלי בנט - האיש שכל האירועים האלה לא מזיזים לו את קצה הזרת - או בהזות נתניהו, שתעניק לימין "על מלא" קואליציה מקיר לקיר".

(נעה לנדאו, "הארץ", 14.4)

התפוח לא נופל רחוק מהעץ

"חברי הנהלת ההסתדרות הציונית קיבלו את הצעת המינוי של ינקי דרעי, בנו של השר אריה דרעי, לראשות מחלקה והם צפויים לאשר אותה בימים הקרובים. מדובר במינוי שיוצא לפועל כחלק מההסכמים הקואליציוניים החדשים, שנחתמו במסגרת הבחירות להסתדרות הציונית, שנערכו לפני מספר חודשים. לדברי גורמים בארגון, דרעי צפוי להשתכר כ-42 אלף שקל בחודש, שכר הדומה לשר בממשלה (בדומה לשכרם של כל ראשי המחלקות), ובנוסף ימונה גם לחבר הנהלה. לדרעי הצעיר תהיה גם היכולת למנות לצדו עוזר".

(גלובס", 13.4)

אסיפה פומבית של חד"ש תל אביב לסיכום מערכת הבחירות לכנסת ה-24

לא רק "כן ביבי, לא ביבי"

הפעם להצביע, ומדוע שיעור ההצבעה בציבור הערבי צנח ל-44% בלבד.

מערכת הבחירות, ציינה, התאפיינה בפער עמוק בין הציבור היהודי לציבור הערבי. "נראה היה כאילו מתנהלות בישראל שתי מערכות בחירות מקבילות – אחת בציבור היהודי ואחרת בציבור הערבי. בציבור היהודי עסקו אך ורק ב'כן ביבי, לא ביבי', כאשר 'גוש השינוי', כפי שהוא מכונה, דיבר רק על שחיתות. יצא כאילו אין בישראל בעיות פוליטיות, חברתיות וכלכליות, אלא רק בעיה פרסונלית".

"לעומת זאת, בחברה הערבית עסקה מערכת הבחירות בנושאים אחרים לגמרי. רע"מ טענה שהתפלגה מהמשותפת בשל מחלוקת בסוגיית הלהט"ב. אבל זה היה מסך עשן. המחלוקת האמיתית בינו לבין רע"מ נגעה ביחס לממשלת הימין. ההצעה של רע"מ לכרות ברית עם הימין, שהוא מקור הבעיות של הציבור הערבי, היא טעות פוליטית חריפה. מה שקרה ב-19 באפריל, כאשר רע"מ הצביעה בכנסת בעד הרכב הוועדה המסדרת שהציע גוש מתנגדי נתניהו, מעיד אולי שברע"מ התחילו סוף סוף להבין את מה שהדגשנו לכל אורך הקמפיין: אין אפשרות להשפיע באמצעות חבירה לימין, משום שהימין אינו מוכן לקבל שותפים ערבים", אמרה.

בהמשך הבהירה תומא-סלימאן: "התנועה האסלאמית נאבקה על עמדת ההנהגה בחברה הערבית, ומערכת על הקו הפוליטי הדומיננטי בציבור הערבי ב-73 השנים האחרונות, שהוא הקו שהובילו מק"י וחד"ש. מול אתגר זה עלינו לחדד את הקו שלנו, הקו של התנגדות ושל מאבק נגד השלטון הגזעני והקפיטליסטי. עלינו לחזק את מחויבותנו למאבק בכיבוש ולמאבק המעמדי, ולהסביר את הקשר בין אלה לבין הצרכים היומיומיים של האנשים".

תומא-סלימאן הוסיפה כי מאז הבחירות מקיימות מק"י וחד"ש דיונים במוסדות ובסניפים על המשך הפעילות, לרבות בשאלת הרחבת ההשפעה בציבור היהודי. לדבריה, "אי-אפשר לישון בשקט כאשר מספר המצביעים היהודים לחד"ש הוא נמוך. עלינו לחזק את הקשר עם האזרחים היהודים הרבים ששברו את המחסום הפסיכולוגי והצביעו לרשימה המשותפת בבחירות בשנה שעברה. עלינו לחתור לביסוס שותפות יהודית-ערבית רחבה יותר על בסיס מאבק משותף".

"אנחנו נצליח, כי אנחנו מפלגת השמאל העקבית, והיחידים שיש להם אומץ להתמודד עם הבעיות העמוקות בחברה בישראל", סיכמה לתשואות הקהל.

אסף טלגם

תוך 10 ימים נהרגו שלושה פועלים

חמוזה חליל אבו מסאעד, בן 19, תושב הכפר אלמלח בנגב, נהרג השבוע (19.4) מפגיעת משאית באתר בנייה ברחוב יצחק שמיר בנתיבות. מהקבוצה למאבק בתאונות בניין ותעשייה נמסר כי "תאונות במעורבות רכבי עבודה הקטלניות". משמעותי מכלל תאונות העבודה הקטלניות". הצעיר הוא הקרבן ה-16 בתאונת עבודה מאז תחילת השנה והשלישי תוך עשרה ימים. בשל כך יפגינו פעילי חד"ש ביום שישי הקרוב (ר' מודעה בשער האחורי).

אסיפה פומבית של חד"ש לסיכום מערכת הבחירות לכנסת ה-24 נערכה השבוע (20.4) במועדון בתל אביב תחת הכותרת "מה הצעד הבא?". השתתפו בה חברי הכנסת של חד"ש (ברשימה המשותפת) עאידה תומא-סלימאן ועופר כסיף. מול קהל של פעילים ותומכים ניתחו שני חברי הכנסת את תוצאות הבחירות והתייחסו למשימות הפוליטיות העומדות על הפרק.

כיצד מטפחים הובלת מאבק

ח"כ כסיף פתח: "בימים האחרונים תוקפות כנופיות מוסתות ערבים ברחובות ירושלים ויפו. עשרות צעירים משתוללים ומחפשים ערבים כדי לבצע בהם לינץ' – בעידודם של בן גביר, גופשטיין ודומיהם. תופעה זו אינה מנותקת מתוצאות הבחירות. כניסתו של בן גביר לפרלמנט מעניקה לגיטימציה לאלימות הפשיסטית. יש לה, כמובן, תמיכה מלאה מראש הממשלה ומהשר לביטחון פנים, שאינם פוצים פה נגד האלימות ואינם פועלים נגדה ובכך מאפשרים אותה. עלינו להיות ערים לסכנה הטמונה במשבר הפוליטי.

תפקידנו כמק"י וחד"ש הוא להיאבק בפשיזם. איש לא יעשה זאת במקומנו. לאורך ההיסטוריה, אלה שהובילו את המאבק נגד הפשיזם היו תמיד הקומוניסטים ושותפיהם", הדגיש.

בהמשך ניתח כסיף את הסיבות למכה שספגה הרשימה המשותפת בבחירות: "שנים הטוענים שלא עסקנו מספיק ב'פוליטיקה הגבוהה', כלומר בסוגיות כמו הכיבוש והציונות. אני טוען שהבעיה היא אחרת – לא הצלחנו להסביר ולהדגיש את הקשר בין פוליטיקה גבוהה זו לבין הפוליטיקה היומיומית, זו שאנשים מתמודדים איתה בשגרת חייהם, כמו קשיי הפרנסה והפחד מהאלימות ומהפשיעה. לדוגמא, לא קשרנו מספיק בין בעיית הפשיעה לבין הגזענות המובנית בחברה הישראלית, הנשענת על תפיסה של עליונות יהודית. התוצאה הייתה מצד אחד, שכאשר התבטאו באופן אידיאולוגי דיברנו 'מעל לראש' של חלקים בציבור, ומצד שני, כאשר עסקנו בסוגיות היומיומיות לא הדגשנו את אופיין הפוליטי הכולל".

כסיף הצביע, על חולשה בכל הנוגע בהשתתפות במערכה הציבורית: "השותפות הערבית-יהודית הייתה תמיד אחד הדגלים החשובים ביותר שלנו כתנועה. אולם בשנה האחרונה לא טיפחנו אותה מספיק במאבק היומיומי. לדוגמא, לא התגייסנו במלוא כוחנו למחאות השבועיות נגד שלטון הימין שנערכו בבילפור, בצמתים ובגשרים. הייתה לנו אפשרות לגייס שם תמיכה רבה, אבל לא השקענו בכך די מאמצים".

"בנושאים מסוימים", אמר כסיף, "פספסנו כי היינו שמרנים מדי וחששנו להוביל. לנין אמר שעל מהפכן לעודד לפני ההמונים, אולם לא להתרחק מהם כדי לא לאבד עמם קשר. לדעתי, חששנו להתרחק מהציבור יותר מדי, אך בפועל מצאנו עצמנו מאחור ולא הצלחנו להוביל. אני אומר זאת במבט לעתיד, כדי שנוכל ללמוד מהטעויות ולהשתפר".

מפלגת השמאל העקבית

ח"כ תומא-סלימאן העריכה, כי תוצאות הבחירות הן מפלה עבור הרשימה המשותפת וכי הן מבטאות נסיגה משמעותית בכוחה. "עלינו לשאול עצמנו מדוע כמעט 220 אלף אזרחים שהצביעו למשותפת בבחירות שנערכו במרס 2020 לא יצאו

המשותפת: לא נתמון בממשלת בנט-לפיד

יו"ר יש עתיד, ח"כ יאיר לפיד, נפגש השבוע (19.4) עם יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ אימן עודה (חד"ש) ועם ח"כ ואחמד טיבי (תע"ל – הרשימה המשותפת) בכנסת, כחלק מסבב פגישות שקיים עם ראשי המפלגות בגוש המתנגד לראש הממשלה בנימין נתניהו. זו הפגישה השנייה של לפיד עם ראשי המשותפת מאז הבחירות. אחרי הפגישה הקודמת בין הצדדים החליטה הרשימה המשותפת לא להמליץ על לפיד כמועמד להרכבת הממשלה בפני הנשיא. הפגישה השבוע נערכה בהמשך לפגישה בין לפיד לגנץ. עוד מתוכננות פגישות נוספות בין ראשי המפלגות בגוש המתנגד לנתניהו, כחלק מההיערכות לסוף המנדט של נתניהו וסבב ההמלצות הבא בבית הנשיא.

הרשימה המשותפת בהירה את התנגדותה למתן ראשות הממשלה ליו"ר ימנה, ח"כ נפתלי בנט, במסגרת הסכם קואליציוני עם יש עתיד. ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת) אמרה: "מתן ראשות הממשלה לבנט ולשבעת המנדטים – משמעו להשאיר בלשכת ראש הממשלה את משנתו של נתניהו בפנים אחרות. אין סיכוי שנתמון בממשלה כזו. לא מובן מדוע עם שבעה מנדטים אפשר לסחוט את המשרה הבכירה. אם לפיד ירצה את תמיכתנו הוא חייב להוכיח שהשינוי יהיה מעבר לאדם המכהן כראש ממשלה, ובוודאי לא להיכנע לכוחות הימין שוב".

עוד הדגישה ח"כ תומא-סלימאן: "הדיבור של לפיד על איחוי קרעים ואחזות מתעלם מהבעיה העמוקה ביותר שמשפיעה על החיים של העמים שחיים פה – הכיבוש. עכשיו הפלסטינים צריכים לחכות בסבלנות תחת כיבוש עד שהחברה הישראלית תאחה את קרעיה? הקרעים בחברה גדולים יותר מנתניהו".

בעל הון שתתן לנתניהו מואשם בשני מעשי רצח

איש העסקים הצרפתי-ישראלי ארנו מימרן, המקורב לראש הממשלה בנימין נתניהו ותורם למפלגתו הליכוד, מואשם בשני מקרי רצח בעודו מרצה עונש מאסר של שמונה שנים על

הונאת ענק, המכונה בצרפת "עוקץ המאה". לפי הדיווח בעיתון הקומוניסטי "הומניטה", מימרן מואשם ברצח בספטמבר 2010 של סמי סוויד, אזרח ישראלי תושב הרצליה, שהיה מעורב אף הוא באותה הונאת מע"מ על מכסות פחמן דו-חמצני, ושל המיליארדר קלוד דריי, אביו של אשתו הראשונה, שנה לאחר מכן בוויילה שלו שבפרבר בעלי ההון ניי-סור-סן.

מימרן ושותפיו הורשעו בגניבת 283 מיליון יורו. במסגרת הפרשה, הם רכשו אשראי של מאות טונות פחמן דו-חמצני במדינות האיחוד האירופי, שבהן לא שולם עליהם מע"מ, וגבו עמלה של 19.6% כשמכרו אותו שוב בצרפת. כספי המסים מעולם לא שולמו לממשלה.

שמו של מימרן עלה לכותרות בישראל לאחר שהעיד כי העניק לנתניהו תרומה של כמיליון יורו במהלך קמפיין הבחירות בשנת 2009. נתניהו הכחיש, ומימרן שינה בהמשך את גרסתו. מראשית שנות ה-2000 השאיל מימרן לנתניהו ומשפחתו בית גדול בשדרות ויקטור הוגו, בלב הרובע ה-16 של פריס.

בפנסק התורמים שגיבש נתניהו בשנת 2002, אשר פורסם בידי רביב דרוקר בערוץ 10 דאז, מוזכר מימרן ברשימת התורמים החשובים ביותר. יצוין שבאוגוסט 2003 צולמו מימרן ובנו בחברת נתניהו בזמן חופשה במונקו, בעת שנתניהו היה שר האוצר בממשלת שרון. התמונה פורסמה בכלי התקשורת במארס 2016. כמו כן מימרן מימן מימרן לנתניהו ולמשפחתו חופשות יקרות בהרי אלפים ובריוויירה הצרפתית.

הוועד המרכזי של מק"י: הכנות לקראת ועידה בחודשים הקרובים

הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) אישר בישיבתו האחרונה (10.4) את המלצת הלשכה הפוליטית של המפלגה לקיים את הוועידה ה-28 של המפלגה. מזכ"ל מק"י עאדל עאמר הגיש דו"ח פוליטי על הבחירות לכנסת, בהן התמודדה חד"ש במסגרת הרשימה המשותפת.

הדו"ח הצביע על עליית כוחו של הימין בכנסת ועל המשבר בהרכבת ממשלה, ועל היעדר דיון בנושאים מדיניים וחברתיים-כלכליים, לרבות שאלת הכיבוש, במצעים של רוב הרשימות. גם רשימות "השמאל-מרכז" לא הציגו חלופות מהותיות למדיניות הגזענית והאנטי-דמוקרטית של נתניהו.

הדו"ח סקר גם את נקודות התורפה שהביאו לנסיגה בכוחה של הרשימה המשותפת, ואת ההשלכות על ייצוגה של חד"ש. עאמר הסביר כי הרשימה המשותפת בחרה לא להמליץ על אף מועמד להרכבת הממשלה, בשל הסכנה שהמלצה על יאיר לפיד תוביל להקמת ממשלה בראשות נפתלי בנט או תחזק את כוח המיקוח של בנט בהקמת ממשלה עם נתניהו ועם כוחות ההתנחלויות והפשיזם, העוינים את העם הפלסטיני, את הציבור הערבי, את ערכי הדמוקרטיה ואת זכויות העובדים.

הוועד המרכזי הקשיב לדו"חות שמסרו המטות השונים, וועדת הביקורת המרכזית ומחוזות המפלגה – במטרה לנתח את הגורמים לנסיגה האלקטורלית ולהסיק מסקנות פוליטיות וארגוניות נוכח האפשרות לסבב בחירות חמישי. סניפי ומחוזות מק"י ומוסדות חד"ש הארציים ממשיכים בתהליך סיכום מערכת הבחירות ברמות המקומית והארצית.

באשר למועד הוועידה, הוועד המרכזי הטיל על הלשכה הפוליטית לקבוע את המועד כך שהוועידה תהווה תכלול תהליך למידה עמוק, ויבחרו בה מוסדות חדשים למפלגה. ההחלטות הפוליטיות של ישיבת הוועד המרכזי יפורסמו בהמשך.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ראיון עם אושר גל, שפוטר מעבודתו בקופ"ח לאומית בניגוד לחוק

זכויות עובדים - גם לבעלי מוגבלות

המקרה, כדי ללמד את לאומית שאין לפטר עובד ולסגור תלונה על הטרדה מינית ואז להאשים את המוגבלות שלו בכל מה שקרה.

העובד אושר גל, בעת שעבד במוקד קופ"ח לאומית

האם החלטת להגיש תביעה נגד ההתנהגות של לאומית?

לא הגשתי תביעה, אבל הנציבות לשוויון בעלי המוגבלות במשרד המשפטים מטפלת במקרה ושולחה לחברת אורטל (חברת כוח האדם – עד"ה) מכתב עם שאלות כדי לברר את פרטי המקרה. בהמשך כנראה יתמודדו עם קופת חולים לאומית.

מה תרצה לומר לאנשים במצבים דומים לשלך?

לא להתרגש כשזה קורה. אם יש בעיה – כדאי לפנות לאתר "שוויון", שפרסם בפעם הראשונה את הסיפור; לפנות לנציבות לשוויון בעלי מוגבלות במשרד המשפטים; ולפרסם ברשתות החברתיות כדי להקים רעש ולעורר מודעות ציבורית. הגיע הזמן שמקומות העבודה והמעסיקים לא יעברו על החוק ויחשבו שמול בעלי מוגבלות אפשר לעשות מה שרוצים ושזה יעבור בשתיקה.

עומר דה לנגה

הבימה עובר לבעלות

עיריית ת"א-יפו

לאחר שצבר גירעונות של למעלה מ-100 מיליון שקל, עבר התיאטרון הלאומי "הבימה" לבעלות עיריית תל אביב-יפו ויפעל כתאגיד עירוני. על כך מסרה (18.4) העירייה. ההסכם נחתם לאחר שהושגו הסכמות בין ההסתדרות, ארגון שח"ם, ועד העובדים ועיריית תל אביב-יפו באשר לאופן העסקת העובדים. ההסכם מכיל מתווה לסיום העסקה עתידי שיקנה לעובדים ביטחון תעסוקתי, ומתווה של שכר מינימום בתפקידים שונים. עוד הוסכם על תשלום לעובדים של תוספת מרחק, תוספת עבודה ברצף ודמי כלכלה במהלך הפקודת מחוץ לתל אביב.

באחרונה פורסם באתר "שוויון", פלטפורמה לקידום בעלי מוגבלות בעולם התקשורת, מקרה שערורייתי: עובד בעל מוגבלות שהועסק דרך חברת קבלן במוקד של קופת חולים לאומית – פוטר יום לאחר שהגיש תלונה על הטרדה מינית שחוות מאחד מעובדי המקום. השבוע ראיין "זו הדרך" את העובד, אושר גל.

כיצד הגעת לעבוד בלאומית?

חברת כוח אדם בשם אורטל פרסמה את המשרה והגשתי מועמדות. הגעתי למוקד לראיון אצל המנהל וכך קיבלו אותי למשרה.

האם בראיון הקבלה התייחסו למוגבלות שלך כמשהו שיכול לפגוע בעבודה?

המלווה התעסוקתית שלי דיברה עם מנהל המוקד, שכן לי קשה לדבר על המוגבלות שלי מול המנהלים. לכן היא עזרה לי בכך. איש לא חשב שזה יפריע לי לעבוד בלאומית, כי צברתי ניסיון של יותר משנה בעבודה במוקד זימון תורים של קופת חולים מכבי.

מתי התחילו מקרי ההטרדה?

עבדתי בלאומית בסך הכל כשלושה שבועות. ההטרדות החלו לקראת סוף התקופה.

תוכל לפרט את תהליך הגשת התלונה? הבנתי שלא היה ברור על מי נופלת האחריות.

הגשתי את התלונה בדואר האלקטרוני לאחר איתור מטעם לאומית למניעת הטרדה מינית, כי העובד שהטריד אותי היה עובד לאומית ולא של חברת כוח האדם. עקרונית, תשעת החודשים הראשונים של ההעסקה הם תחת האחריות של חברת כוח האדם. לאחר מכן, אם שני הצדדים רוצים להמשיך את ההעסקה, העובד נחשב עובד קופת חולים. זו אחת הבעיות בעבודה דרך חברת כוח אדם.

כיצד הגיעה אליך התגובה של קופת החולים?

התקשרו אלי כדי לברר את הסיפור. יום למחרת, לאומית שלחה לי מכתב בו נטען כי התלונה שלי היא מקרה של "מילה מול מילה", וכי המקרה קשור כנראה לחוסר הבנה שלי עקב תסמונת האספרגר. עד היום לא הצלחתי להבין את הקשר בין תסמונת האספרגר לבין ההטרדה המינית שחוותי.

כלומר, לאומית האשימה את המוגבלות שלך?

לפי המכתב – כן. האשימו גם את המלווה התעסוקתית שלי בכך שלא עשתה את העבודה שלה, למרות שזה שקר גס. יום לאחר הגשת התלונה קיבלתי הודעה עם הזמנה לשימוע לפני פטורים.

מדוע החלטת לפרסם את האירוע?

החלטתי לפרסם את האירוע כי אני לא מוכן שיפטרו אותי בגלל המוגבלות שלי, ולהשלים עם השקר שזה בגלל פערים מקצועיים. אני לא מוכן שיסגרו את התלונה על הטרדה עקב המוגבלות שלי. אלמלא היו מאשימים את המוגבלות שלי במכתב, ומסתפקים בטענה שזה מקרה של "מילה מול מילה", כנראה הייתי מוותר ולא מפרסם את הסיפור. אך כשחיברו את המוגבלות שלי להטרדה ולפטורים החלטתי לפרסם את

תגובות לתוצאות הבחירות לכנסת ה-24

דרושה אסטרטגיה של שינוי

בדרך של בנייה של חזית עממית אנטי-פשיסטית יהודית-ערבית רחבה, בשותפות של כל הכוחות האנטי-פשיסטיים ועל בסיס קו פוליטי נכון."

מן הראוי לציין דוגמאות מהשנה האחרונה המצביעות על הפוטנציאל של המפלגה בגיבוש אסטרטגיה אמיצה וארוכת-טווח לשינוי: הקמפיין בשפה הרוסית שפנה לשכבות עממיות עם מסרים של שותפות אינטרסים בין אוכלוסיות מוחלשות; ההתמודדה של סניפים במשולש לקיים הפגנות קבועות במהלכן קשרו קשרים אמיצים עם מפגינים יהודים נגד הממשלה; הנוכחות המאורגנת של חד"ש בהפגנות נגד הממשלה שנשאה פרי, כאשר מפגינים מאותן מחאות הגיעו להפגנות נגד האלימות בחברה הערבית.

מהפכה חברתית אינה עומדת על סדר היום בעתיד הקרוב. אבל חיוני לתכנן מה לעשות בחודש הקרוב ובשנתיים הקרובות, לא רק כדי להשיג עוד מושב בכנסת או במועצה מקומית, אלא כדי לבלום את איום הפאשיזם, לקדם את השלום בין שני העמים ולהגיע למצב בו נוכל להוביל את השכבות העממיות לתפוס את השלטון ולשנות את המשטר מיסודי.

עמרי עברון

המשותפת מדברת גם רוסית

בבחירות האחרונות, כמו במערכות בחירות קודמות, קיימה הרשימה המשותפת קמפיין בחירות בשפה הרוסית. קמפיין זה שם דגש בייחוד האידיאולוגי של הרשימה המשותפת ושל מרכיבה (בייחוד חד"ש ומק"י) נוכח משבר הקורונה וביחס למפלגות הציוניות.

החידוש בקמפיין האחרון היה שבניגוד לקודמיו הצלחנו הפעם לפרוץ לראשונה לתקשורת הזרם המרכזי בשפה הרוסית. השתתפנו בכמה ראיונות ופאנלים מרכזיים – בהם הוצגה הרשימה המשותפת כשחקן מרכזי במפה הפוליטית בישראל, תוך הדגשת תפקידה המרכזי של מק"י בתוכה – מה שעזר להדגיש את הקו האידיאולוגי.

בעקבות פריצה זו אל תוך המיינסטרים התקשורתית בשפה הרוסית, הצלחנו לגדול גם מבחינה מספרית ומבחינת השפעה בקרב הציבור דובר הרוסית.

להצלחתו של הקמפיין בשפה הרוסית להשתלב בשיח הפוליטי של הציבור דובר הרוסית בישראל שתי סיבות עיקריות. הסיבה הראשונה היא הדגש שהושם בהתנגדותנו לניצול ולדיכוי הקפיטליסטי וכן בקו אידיאולוגי המתנגד לגזענות ולמלחמה.

הסיבה השנייה היא – האינטרסים המשותפים הרבים של הציבור דובר הרוסית עם הציבור הערבי בישראל, בין השאר בסוגיות כמו ההתנגדות לחוק הלאום והמאבק בתאונות העבודה באתרי הבנייה.

חשוב לנצל כעת את ההצלחה היחסית שנחל הקמפיין ברוסית, ולהגדיל את הפעילות העקבית של חד"ש, ובעיקר של מק"י, בקרב האוכלוסייה דוברת הרוסית.

עידן סלוצקר

ניתוח של מערכת הבחירות חייב להתחיל בכך שמק"י היא מפלגה מהפכנית – תנועה השואפת לשנות את המציאות החברתית מן היסוד. הבחירות לכנסת הן אחד האמצעים ליישום מטרה זו. אמצעי זה חשוב מאוד, הן משום שהכנסת היא מוקד כוח שמשפיע על עיצוב החברה, והן משום שזו הזדמנות לפנות אל הציבור הרחב, לשכנעו בקו פוליטי שמאלי ולקרוא לו להצטרף אלינו. בסבבים הקודמים של הבחירות, למרות פשרות כואבות שנבעו מחיבור עם מפלגות בעלות קו פוליטי-רעיוני שונה, הצלחנו להעביר בקמפיין הבחירות מסר פוליטי בדבר שינוי המציאות: אמרנו בבירור לכל הציבור ששותפות ערבית-יהודית ושיתוף המיעוט הלאומי הערבי-פלסטיני בפוליטיקה הישראלית הם הדרך להחלפת הפוליטיקה הימנית של נתניהו במדיניות של שלום, שוויון וצדק חברתי – שהיא האינטרס של העם. המסר הפוליטי נתן תקווה והניע יותר אנשים, הן בציבור הערבי והן בשמאל היהודי, להצביע לרשימה המשותפת.

לעומת זאת, בבחירות של מארס 2021 נחלנו כישלון: לא רק ירידה כואבת בכוח האלקטורלי, אלא קודם כל כישלון בניצול מערכת הבחירות לקדם את הפוליטיקה של המפלגה לשינוי המציאות. קראנו לציבור להצביע לרשימה המשותפת, אבל לא הסברנו בצורה משכנעת איך ההצבעה היא חלק ממאמץ משותף לשנות את מציאות הדיכוי ואי-השוויון. ללא חזון וללא תקווה לשינוי לא יכולנו להניע את הציבור לקלפי. ראוי להבהיר, שהמסר של המפלגה בעד הלגיטימציה של השתתפות של הציבור הערבי בפוליטיקה הישראלית הוכיח את עצמו עקרונית ומעשית, והצליח לחלחל לכלל החברה. אבל, בדומה למה שקרה לסיסמה הנכונה והמדויקת של המפלגה – שתי מדינות לשני עמים, שהצליחה לחלחל לקונצנזוס אך אומצה באופן ציני גם בידי גורמים שביקשו לקדם אג'נדה שונה – כעת אנו עדים לעיוות רעיונות השותפות הערבית-יהודית והלגיטימציה של השפעת הציבור הערבי. הימין היהודי והערבי אינם מציעים שותפות או שוויון, אלא עסקנות מושחתת וכנועה, אותה אנו צריכים לדחות בנחרצות. במקביל, יותר ויותר חוגים בשמאל הציוני מאמצים מסרים של שותפות, אבל השותפות שלהם עדיין מתעלמת מהיסודות הגזעניים של המשטר ומן הצורך במאבק משותף לשינוי יסודות החברה. מבט כולל, צריך לברך על השינויים לכיוון של שותפות אצל הציבור הרחב, ולפתוח בדיאלוג אמין עם חלקים בשמאל על קידום בפועל של שותפות פוליטית אמיתית על בסיס של שוויון לשני הלאומים. עלינו לבנות על הצלחה עקרונית זו ולהציג מסר ברור של תקווה במאבק ערבי-יהודי למען שלום, שוויון, דמוקרטיה וצדק חברתי.

אולם גם מפלגה המשרתת מסר ברור של תקווה לשינוי, אינה מסוגלת לחולל שינוי פוליטי כאשר רצים מבחירות לבחירות ללא חשיבה אסטרטגית ארוכת-טווח, המנתחת את הסתירות הקיימות בחברה ומוכנה לקבל החלטות אמיצות שיעזו לנסות לחולל שינוי אמיתי. קווי היסוד של אסטרטגיה כזאת נוסחו באופן ברור ומרשים בוועידה ה-27 של מק"י (ובוועידות קודמות):

"האתגר שמפלגתנו הקומוניסטית מציבה בפני עצמה ובפני הציבור היהודי והערבי הוא להדוף את סכנת הפשיזם עכשיו

ספר חדש דן בתורת שחרור האדם המרקסיסטית

"ממלכת החירות" אפשרית

ספרו החדש של פרופ' צבי טאובר, "עיונים בהגות מרקס", פורסם באחרונה בהוצאת אוניברסיטת תל אביב. להלן תקציר פרקי הספר מאת המחבר.

בפרק הראשון מתוארים יסודות המרקסיזם בהיותו אנתרופולוגיה הגותית, פילוסופית וסוציולוגית, דהיינו תאוריה המבקשת להסביר בראש ובראשונה מהו האדם. תורה זו מכונה באופן כללי "המטריאליזם ההיסטורי" באשר היא מתארת את מרכיבי הקיום האנושי ומאפייניו, ואת הוויות האדם בתקופות שונות כנגזרות מאופני חייו החומריים; כברייה המייצרת את אמצעי קיומה באופן מודע ותכליתי פאינטראקציה שהיא מקיימת עם הטבע החיצוני לה ועם זולתה החברתית, דהיינו בעבודה. הפרק הראשון מסתיים בהסבר על המעמד ההיסטורי של המטריאליזם ההיסטורי עצמו, דהיינו בטענה שלפיה התניית רכיבי בניין-העל האידאולוגי על ידי הבסיס החומרי אף היא נתונה לתמורות

היסטוריות. כוחה הדטרמיניסטי נחלש ככל שכוחות הייצור מתפתחים עד כדי כך, שסיפוק מלא של צורכי הקיום האנושיים – שהם גורם הדטרמיניציה במטריאליזם ההיסטורי (גורם הקביעה וההתניה בהיסטוריה) – נעשה אפשרי מבחינה אובייקטיבית. הפרק השני בספר שלפנינו מוקדש לתיאור הוויית-החיים באופן הייצור הבורגני-רכושני, דהיינו במסגרת הקפיטליזם, כפי שהכיר מרקס בשעתו, ובמידה רבה גם כפי שאנו עצמנו מכירים מהוויית חיינו. מרקס הצעיר כינה את המאפיין הכללי של חיים אלה בשם "ניכור" או "התנכרות", וציין בכך את נסיבות החיים של רוב בני האדם העובדים. הפרק השלישי מוקדש לתיאור ההתייחסות של מרקס ואנגלס לקומוניזם – בעיקר אל מהפכת הפרולטריון שהם חזו כשלב הראשון בתהליך כינון החברה הקומוניסטית. החלק השני של הפרק על אודות הקומוניזם בהגות מרקס סוקר את מעט התבטאויותיו באשר לכינון החברה הקומוניסטית. בנספח לספר מרוכזות ההתבטאויות שהיו למרקס באשר לחברה הקומוניסטית העתידה, לרבות אלה מטיטוס קווי-המתאר של ביקורת הכלכלה המדינית (Grundrisse, 1857/8), אשר תרגומן לעברית מתפרסם בספר זה לראשונה.

הפרק האחרון – "סוף דבר" – מנסה לענות באורח כללי על השאלה באשר לאי-מימוש תורת שחרור האדם של מרקס. במסגרת הדיון בסוגיה זו אני מבקש, בין השאר, להדגיש ליקויים עקרוניים בתאוריה המרקסית, כמפורט בקיצור להלן: (א) חזיון התפתחות הקונפליקט בין עבודה להון עד כדי "התרוששות מוחלטת" של הפרולטריון, והתעלמות מסוימת מהאפשרות ההיסטורית של מניעתה – ובכך מהאפשרות למניעת המהפכה – באמצעות תהליכים של "התרוששות יחסית" (כלומר, עלייה בשיעור ובכמות הרווחים שגורפים בעלי ההון בד בבד עם שיפור ברמת החיים של העובדים). (ב) תפיסת המדינה כרכיב "אידאולוגי" ובכך התעלמות מסוימת

מהאפשרות ההיסטורית של התערבותה במהלכי הכלכלה הקפיטליסטית למניעת משברים חברתיים אקוטיים, לפחות לריכוכם, עד כדי בלימת התהליכים האפשריים של מהפכה פרולטרית, האמורה לפרוץ כתוצאה של משברים כאלה. (ג) תפיסת הלאומיות כ"אידאולוגיה" גרידא והתעלמות בכך מכוחה החברתי בכינון לכידות על-מעמדית במסגרת הלאום, דהיינו התעלמות מיכולת הלאומיות לבטל את האפקטיביות של הסולידריות המעמדית ולחולל את מהלכי ההיסטוריה. (ד) התעלמות מאפשרות ההחרדה המסיבית והשיטתית של "צרכים כוזבים" לתודעת בני האדם באמצעות חרושת הפרסומת עד כדי כך שזו – הפרסומת המסחרית, שהיא לכאורה "אידאולוגיה כוזבת" – נעשית רכיב בבסיס המטריאלי, בשל היותה תנאי הכרחי להנעת גלגלי הייצור, דהיינו תנאי הכרחי להמשך גלגול ההון בעבודה, ובכך להמשך גריפת עודף הערך של העבודה כרווחי הון. (ה) הזנחת הדיון הפסיכולוגי באדם הפרט – זה שאמור להיעשות הסובייקט ההיסטורי, הסובייקט של

מהפכת שחרור האדם. בד בבד עם ציון ליקויים אפשריים אלה בתאוריה המרקסיסטית, אני מבקש להדגיש גם את האחריות של ההוויה החברתית עצמה לאי-מימוש שחרור האדם נוסח מרקס – האחריות של בני האדם כמונו, החיים במסגרת אופן הייצור הבורגני-רכושני ומקיימים אותו בכך שלא השכילו להפוך את החברה לקומוניסטית, לחברה חופשית, ואף אינם חפצים בכינונה כזאת. האובייקט בתורת שחרור האדם של מרקס, הוא עצמו נתפס בשלב הנוכחי של ההתפתחות ההיסטורית פסובייקט – כמי שמסוגל לקבוע באורח מודע ורצוני את גורל האנושות, את מהלכי ההיסטוריה. אבל תפיסת האדם פסובייקט של גורל עצמו פירושה גם שלילה של ערובה אובייקטיבית למהלכי ההיסטוריה, לרבות שלילה ערובה כזו למהפכת שחרור האדם. נראה, אם כן, שזה ה"מחיר" שהתאוריה ההומניסטית של מרקס משלמת על תפיסת האדם בשלב האחרון של ההתפתחות ההיסטורית פסובייקט של עצמו, פמחולל המודע ובעל הרצון של ההתפתחות ההיסטורית בכללה.

זאת פרשנות מסוימת של הגות מרקס, המבקשת למצוא את הסיבות והנסיבות לאי-מימושה לא רק בליקויי התאוריה (כפי שנגמנו לעיל בקצרה), אלא גם במציאות. אני נמנע מלכנות זאת "כישלון המרקסיזם", מכיוון שההיסטוריה פתוחה, גם ובמיוחד בימינו, והיא מכילה כיום את האפשרויות הריאליות-אובייקטיביות למימוש "ממלכת החירות" המרקסית לאין שיעור יותר מאשר בתקופת מרקס עצמו. זאת, כאמור, היסטוריה שנתונה להכרעות מודעות ורצוניות של בני האדם – הסובייקטים של עצמם, הנושאים הפעילים של גורל האנושות.

צבי טאובר

מדברת על "סכנת הקומוניזם" המרחפת כביכול מעל פרו. אך היא עצמה שנויה במחלוקת עזה. היא ממתנה לפרסום פסק דינה בגלל מעשי שחיתות בהם סייעה לאביה, הנשיא לשעבר אלברטו פוג'ימורי, שכהן בשנים 1990-2000. פוג'ימורי מרצה כעת 25 שנות מאסר בגין הפרות קשות של זכויות אדם. בתו הבטיחה שצצה הראשון בנשיאות יהיה להעניק לו חנינה, מה שאינו מוסף לה תומכים.

נמרוד עובד

דיאס-קאנל נבחר להנהיג את המפלגה הקומוניסטית הקובנית

הוועידה השמינית של המפלגה הקומוניסטית הקובנית בחרה השבוע (19.4) בנשיא מיגל דיאס-קאנל כדי למלא את מקומו של ראול קסטרו כמזכיר המפלגה הראשון, העמדה הבכירה ביותר במדינה – כך דיווחה סוכנות הידיעות פרנסה לטינה. דיאס-קאנל מכהן מאפריל 2018 כנשיא קובה במקומו של קסטרו, ולפני כן שימש שר ההשכלה הגבוהה. הוא הקומוניסט הראשון שנולד לאחר המהפכה המכהן כמנהיג המפלגה, בה הוא חבר הלשכה הפוליטית מאז 2003. דיאס-קאנל, בן 60, למד באוניברסיטת לאס וילאס וב-1982 סיים לימודי הנדסה אלקטרונית. נשיא קובה לשעבר, ראול קסטרו, פרש מתפקידו כמזכיר הראשון של המפלגה הקומוניסטית בנאום שנשא בפתיחת הוועידה. כך הגיע לסיומו העידן בו הנהיג את המפלגה והמדינה דור המהפכנים שהיו שותפיו של פידל קסטרו, אחיו הבכור של ראול, במהפכה של 1959. קסטרו בן ה-89 כיהן כנשיא המדינה מ-2008 ועד 2018.

קסטרו מסר למשתתפי הוועידה שהוא פורש בתחושה כי מילא את משימתו המהפכנית ובטוח בעתיד המולדת הסוציאליסטית. "ההחלטה לא נכפתה עליי, איש לא הכריח אותי להתפטר", הבהיר קסטרו, שחלקים מנאומו שודרו בטלוויזיה הממלכתית. "כל עוד אני חי אגן על המולדת, על המהפכה ועל הסוציאליזם בכוח רב מתמיד" הדגיש. דיוני הוועידה נערכו בשעה קשה עבור קובה, כאשר רבים מתושבי באי מודאגים באשר לעתידה על רקע מגפת הקורונה, רפורמות כלכליות כואבות והחרפת האמברגו בימי ממשל טראמפ – אמברגו שהטילה ארה"ב לפני שישא עשורים. קריסת התיירות, הסגרים והגבלת העברת הכספים לקובה פגעו קשה במשק. פגיעת הקורונה בקובה הייתה אמנם פחותה יחסית לפגיעה שספגו יתר מדינות אמריקה הלטינית, ובייחוד ברזיל, מקסיקו ופרו; אך המגפה תרמה לפגיעה בכלכלה. בימים אלה מתנהל ברחבי קובה מבצע חיסונים באמצעות חיסון מתוצרת מקומית – "סוברנה".

המנהיג הקומוניסטי היוצא, ראול קסטרו, הוא הרביעי מבין שבעת ילדיו של מהגר ספרדי למזרח קובה. ראול הצטרף לאחיו הבכור ומילא תפקיד מרכזי בלוחמת הגרילה שבסופה הופל הרוון הפרו-אמריקאי, הגנרליסimo פולחנסיו בטיסטה. הוא שירת כראש הכוחות המזוינים, ובשונה מאחיו פידל היה פעיל בנעוריו בארגון הנוער הקומוניסטי המחתרתי.

קסטרו הוביל להסכמות עם מי שכהן כנשיא ארה"ב ברק אובמה, שאף ביקר בקובה ב-2016 וקידם את הפתיחה הנרחבת ביותר של ארה"ב בפני קובה מאז תחילת שנות השישים. היחסים עם הממשל האמריקאי הידרדרו משמעותית בשנות שלטונו של דונלד טראמפ. הנשיא החדש ג'ו ביידן הבטיח אמנם לבטל כמה מהחלטותיו של טראמפ בנוגע לקובה, אך טרם עשה דבר.

סיבוב שני בבחירות לנשיאות פרו

פדרו קסטיליו נגד הימין הניאו-ליברלי והמושחת

התמודדות ללא תקדים צפויה ביוני הקרוב בסבב השני בבחירות לנשיאות פרו. לראשונה יתמודדו נציג השמאל העקבי והפעיל האיגוד-מקצועי, המורה פדרו קסטיליו, מול נציגת הימין הניאו-ליברלי והמושחת, קייקו פוג'ימורי. מועמד השמאל העקבי זכה ברוב הקולות בסיבוב הראשון בבחירות לנשיאות ולפרלמנט שנערכו ב-11 באפריל בפרו. על פי התוצאות הרשמיות, זכה קסטיליו (בצילום) ב-19% מקולות הבוחרים ואילו פוג'ימורי ב-13%. מועמדת שמאל נוספת מהקואליציה "כולנו למען פרו", ורוניקה מנדוסה, ראשת העיר לשעבר של הבירה לימה, זכתה ב-8%. המועמדת מנדוסה קיבלה את תמיכתן של שתי המפלגות הקומוניסטיות הפרואניות וארגוני שמאל נוספים. זאת לאחר שבבחירות הקודמות המועמדת מטעם "כולנו למען פרו" הגיעה למקום השלישי. מועמד שמאל נוסף, מנהיג ה"חזית הרחבה", הסוציולוג מרקו אראנה, זכה בפחות מ-2%.

קסטיליו (51), המועמד של מפלגת השמאל "פרו חופשית" שנוסדה ב-2007, היה בילדותו רועה צאן ומאוחר יותר פעיל בארגוני האזרחים בעיר פוניה. הוא למד חינוך באוניברסיטת סזאר ולייחו ומאז 1995 הוא משמש מורה "בין כיתות". רבבות מורי "בין כיתות", כפי שהם נקראים בפרו, מלמדים בבתי ספר כפריים שבהם נאלצים לאחד כיתות בגלל מספרם הקטן של התלמידים, היעדר כיתות במבני בתי הספר או מחסור במחנכים.

קסטיליו, שתומכיו מכנים אותו "הפרופסור", התפרסם כאשר הנהיג שביתת מורים בת חודשיים ב-2017 נגד המדיניות הניאו-ליברלית של הנשיא דאז, פדרו פבלו קוצ'ינסקי. יש המכנים את קסטיליו "אבו מוראלס הפרואני", על שם נשיא בוליביה הסוציאליסטי לשעבר.

עם פרסום תוצאות הבחירות, הפך המורה מטרה להתקפות בלתי פוסקות של אמצעי התקשורת הממסדיים. גם פוג'ימורי

על סרטו החדש של רן טל "מה היה קורה אילו" הפילוסופיה של מדיניות החיסולים

ולאחר מכן את ראשי חיזבאללה בשנות ה-80 וה-90. הפיגוע בשגרירות ישראל בארגנטינה, שהיה תגובה לחיסולים של צמרת החיזבאללה, מתואר בסרט כ"מקרה מצער" שאינו קשור במדיניות החיסולים.

אך השאלה העיקרית בה עוסק הסרט אינה דעותיו של ברק על הנכבה ומלחמות ישראל, אלא לגבי שיחות קמפ דייוויד בשנת 2000. כזכור, בשבוע ארצה לאחר כישלון השיחות, הפטיר ברק את הביטוי שהפך המסמר האחרון בארון "מחנה השלום" הציוני – "אין פרטנר". כישלון המשא ומתן הצית בהמשך את אירועי האינתיפאדה השנייה. באותו כיוון השפיעו גם עליית שרון לראשות הממשלה, מותו של יאסר ערפאת ב-2004 ותוכנית ההתנתקות ב-2005. ברק היה אפוא אחד ממחוללי הנתק המדיני הנמשך עד היום בין המנהיגות הישראלית הסרבנית לבין המנהיגות הפלסטינית. נאמן להתחמקות מאחריות, טוען ברק בתוקף כי הנסיבות ההיסטוריות הן שהכשילו את שיחות השלום בינו לבין המנהיג הפלסטיני יאסר ערפאת. בסיום הסרט מצטט ברק קטע מהנובלה של גתה "פאוסט", בו אומר הגיבור: "כל בני האדם חווים את החיים; רק מעטים מבינים בצורה עמוקה את שהם חווים; והטיפשים מביניהם, שמנסים לחלוק את התובנות עם כלל הציבור, מועלים על המוקד לשריפה או נסקלים באבנים". ברק מתיימר להיות "המלך הפילוסוף" האפלטוני, זה שמבין את מה שאין בכוחם של ההמונים הנבערים להבין. תפיסתו של ברק היא של רודן נאור, המשוכנע שטעותו הייתה לשתף את נתיניו בהחלטותיו.

ברק טוען בסרט כי מנהיגים פועלים בסביבה רוויה אי-וודאות, ובמקרים רבים עליהם לבחור בין שתי אפשרויות רעות. אך ברק בחר באפשרות הגרועה של חוסר מעש. לאחר שהכשיל את שיחות השלום בקמפ דייוויד, בחר לוותר כליל על חתירה לפתרון מדיני. מכאן שלא ההיסטוריה ניצחה את ברק, אלא האימפוטנטיות המדינית והפחדנות – ולא רק את ברק, אלא גם את כלל ההנהגה הישראלית שבאה אחריו.

ברק אינו המנהיג הישראלי האחרון הדוגל בדטרמיניזם פטליסטי ביחס לכיבוש ולסכסוך עם הפלסטינים. גם הוא דבק בתפיסה של "לעולם נחיה על חרבנו", כפי שניסח זאת ראש הממשלה בנימין נתניהו. ההנהגה הישראלית לדורותיה (להוציא רבין) פעלה להנצחת הסכסוך. בעזרתו הפעילה של ברק הוא נדחק מהזירה הפוליטית-מדינית לזו הפילוסופית-היסטורית, בה מתווכחים פוליטיקאים לשעבר ובמאי סרטים בשאלה, האם ההיסטוריה קבועה מראש והאם ביכולתנו להשפיע עליה.

סרטו של רן טל "מה היה קורה אילו: שיחות על מלחמה ושלום עם אהוד ברק", המוקרן בימים אלה בסינמטק ת"א, עוסק בקריירה הפוליטית של ברק ובמיוחד בשאלה, מדוע נכשלו שיחות קמפ דייוויד בשנת 2000. אך במקום לטפל בשאלה זו מנקודת מבט היסטורית ופוליטית קונקרטית, ניגש אליה הסרט כשאלה פילוסופית: האם הכישלון הוא באשמת

המנהיג ברק, או באשמת "ההיסטוריה ונסיבותיה" שהיו חזקות ממנו. בסצינת הפתיחה של הסרט מתפלמס ברק עם תפיסתו של הסופר הרוסי הנודע לב טולסטוי, לפיה ההיסטוריה נקבעת ומתעצבת הודות לאוסף פעולותיהם של יחידים. ברק טוען כי ההיסטוריה חזקה יותר ממנהיג כזה או אחר, וכי היחיד מסוגל להשפיע על מסלולה אך במעט. בשונה מסרטים דוקומנטריים-פוליטיים אחרים, עוסק סרטו של טל בשאלות פילוסופיות והיסטוריות. יש בכך משהו מרענן ומלהיב עבור הצופה, המתמודד לאורך הסרט עם השאלה הבלתי-פתורה. אולם התשובה הדטרמיניסטית של ברק אינה מניחה את הדעת, ואף טומנת בחובה התחמקות מאחריות מוסרית. כשנשאל על הנכבה הפלסטינית, משיב ברק כי הייתה תוצאה בלתי נמנעת של הסכסוך הלאומי. עם זאת, הוא מסייג כי "החלטת המפקדים בשטח" יצרה מופעים שונים של אותה

תופעה דטרמיניסטית-היסטורית "הגדולה יותר ממנהיג או מפקד כזה או אחר". ברק מוסיף מזיכרונותיו, כי רבין אמר לו "שעריי לוד ורמלה גורשו", ואילו חיים לסקוב החליט לא לגרש את "ערביי נצרת" כיוון שהיה משפטן ומומחה לדיני מלחמה. לגבי בן גוריון טוען ברק – באופן שנוי במחלוקת – כי מעולם לא נתן הוראה חד-משמעית לגירוש האוכלוסייה הערבית-פלסטינית. אך לשיטתו של ברק אין זה משנה, כי התהליך ההיסטורי גדול יותר מכל החלטה של בן גוריון.

בסרט מספר ברק על תקופת ילדותו הצנועה באחד הקיבוצים באזור השרון, ועל ערביי הכפר הקרוב אשר "נעלמו" יום אחד. לטענת ברק לא חש איבה לערבים, אולם היעלמותם הפתאומית הייתה מובנת מאליה "כי במלחמה יש מנצחים ומפסידים". אותה אדישות מוסרית דטרמיניסטית גילה ברק גם בבגרותו.

"מלחמת יום הכיפורים" ב-1973, אותה מלחמה ארורה שהגיעה אחרי "הניצחון הגדול של מלחמת ששת הימים", בפי ברק, הייתה גם היא לטענתו בלתי נמנעת. בכך מבטל ברק את עצם קיום ההפצרות של מצרים וסוריה בישראל להחזיר את השטחים שכבשה במלחמת 1967 ולסגת חזרה לקווי שביתת הנשק, מה שהיה עשוי למנוע את המלחמה.

את מדיניות החיסולים שהגה מתאר ברק כמדיניות הביטחונית הטובה ביותר של ישראל, לא פחות. הוא מספר כיצד חיסל בזה אחר זה את ראשי אש"ף מיד לאחר אירועי הדמים באולימפיאדת מינכן בשנת 1972 ולאורך שנות ה-70,

סולידריות עם תושבי יפו

בסדר הציבורי, נמסר. "נקודת המוצא היא כי זכות המחאה היא זכות יסוד מרכזית במשטר הדמוקרטי", נכתב בפנייה. "ההתנהלות המשטרתית בהפגנה ב-9 באפריל חרגה מהכללים המנחים שנקבעו בפסיקה, מנהלי המשטרה ומכל אמת מידה של שימוש מידתי בכוח", מסרה האגודה.

להציל את מועדון מולתקא

אחרי 15 שנות פעילות, פינתה עיריית באר שבע את מועדון "מולתקא-מפגש", בית תרבות ערבי-יהודי מייסודו של פורום דו-קיום בנגב. מהפורום נמסר: "הדרישה לפינוי המקלט בו פעל המועדון היא כניעה של עיריית באר שבע לגורמי ימין קיצוני, שהגיעה לאחר מאבק ממושך של שבע שנים, במהלך פעלה העירייה כדי להשיג פינוי".

בית התרבות יוזם ומארח ערבי תרבות, סדנאות, סרטים, הרצאות, קורסים ללימוד ערבית ואנגלית ומפגשי פעילים חברתיים. מאז היווסדו בשנת 2006, הוקדשה פעילותו של בית התרבות ליצירת מרחב לדיאלוג בין האוכלוסיות השונות החיות בנגב זו בצד זו.

פודקאסט - גל חד"ש

עונה שניה בפודקאסט של חד"ש ת"א
הפרק התשיעי: שיחה עם העיתונאי אוריאל דסקל
בנושא: ההיסטוריה הפוליטית של הכדורגל
ניתן להאזין לכל פרקי גל חד"ש באתר "זו הדרך"

חד"ש - סניף יפו

סעודת איפטאר ערבית-יהודית משותפת
בהשתתפות יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה
יום חמישי, 22.4, בשעה 19:00; רחוב השקמה 3

משמרות מחאה נגד הקטל בענף הבנייה

ירושלים - רחבת המשביר הישן: ת"א - העליה פינת מטלון
יום שישי, 23.4, בשעה 13:00

דרום העיר מגיעה למועצת העיר ת"א-יפו

הפגנה של תושבי דרום ת"א נגד בניית "הפורטל"
יום שני, 26.4, בשעה 17:30, מול מרכז עינב

השבוע באתר "זו הדרך"

פרופ' גולדרייך על ההשכלה הגבוהה,
סיקור תאונות עבודה, מצב הקורונה
בשטחים הכבושים, ועוד...

zoha.org.il

עשרות אנשי ימין ערכו ביפו (18.4) הפגנה קולנית בעקבות תקיפה של רב ומנכ"ל ישיבה. אנשי הימין נשאו דגלי ישראל וקראו "עם הנצח לא מפחד". מולם התייצבו תושבי יפו וקראו: "יפו ליפואים, מתנחלים החוצה". במקום התפתחו עימותים עם השוטרים שצידדו באנשי הימין. לפי המשטרה, שלושה מפגינים נעצרו ושני שוטרים נפצעו קל. לפי עדויות התושבים, השוטרים השתמשו בכוח רב, לרבות ירי רימוני הלם. אחד המפגינים נזקק לטיפול רפואי.

עו"ד אמיר בדראן, פעיל חד"ש וחבר מועצת העיר ת"א-יפו בסיעת "אנחנו העיר", הסביר כי אנשי ישיבת ההסדר מנסים לדחוק את רגליהם של תושבי העיר הערבים. "אני מגנה אלימות מכל סוג, אבל את האלימות ביפו צריך להבין בהקשרה. מצד אחד, האוכלוסייה הערבית ביפו נמצאת במצוקה קשה של דיוור, של פשיעה של גזענות ועוני. מהצד השני, גרעין של מתנחלים הגיע ליפו בחסות הרשויות במטרה 'לטהר' אותה מתושביה הערבים. זהו גרעין הקשור בעמותות המתנחלים שפועלות במזרח ירושלים. ביפו גרים יהודים וערבים ביפו בשותפות – ותושבי יפו ימשיכו להיות כך ולדחות את אלה שמנסים לזרוע שנאה ולפעול להוצאה של האוכלוסייה הערבית מהעיר", מסר.

תושב יפו נוסף, ח"כ סמי אבו-שחאדה (בל"ד) – הרשימה המשותפת, התייחס אף הוא לאירועים בנאומו במליאת הכנסת: "מקהלת המסתים מתארת אנטישמיות ביפו, כאילו זו ברלין של שנות ה-30. העובדות הן שיש רוב של יהודים ביפו מאז 1948, ויהודים וערבים חיים בעיר ביחד יום-יום. מה שקרה השבוע הוא שמתנחלים הגיעו ליפו לנקום על האלימות נגד הרב מאלי. במקום לעצור אותם ולהבהיר להם שיש שלטון חוק במדינה, המשטרה הצטרפה אליהם לפרעות ברחוב הראשי. השוטרים פיזרו באלימות הפגנת נגד של תושבי יפו, תוך שימוש ברימוני הלם ובמכות נגד אנשי דת. מי שצריך לעמוד לדין הוא מי שאיפשר את האלימות ואת הפרובוקציה של המתנחלים, וזו המשטרה עצמה".

דורשים לחקור את אלימות

המשטרה בשייח' ג'ראח

האגודה לזכויות האזרח פנתה בשבוע שעבר ליועצת המשפטית של המשטרה בדרישה לחקור את ההתנהלות האלימה והמסוכנת של שוטרי יס"מ בהפגנה בשייח' ג'ראח (9.4), במהלכה הותקף בברוטליות ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת).

לדברי האגודה, אלימות המשטרה באה לידי ביטוי, בין היתר, בכיתור המפגינים, בתקיפת מפגינים ובשימוש ברימוני הלם בניגוד לנהלים. "דרשנו לחקור את האירוע בכללותו – את השימוש המופרז בכוח ובאלימות ובאמצעים לפיזור הפגנות ללא שום צורך. בנוסף דרשנו לתדרך את הכוחות לאפשר להבא את קיום ההפגנה, שאינה טעונה רישוי המשטרה, ומתקיימת מדי שבוע מזה שנים ללא שום פגיעה